

PAŠNIK

UVOD

To je krčevina, ki leži v višini gozdne meje. Namenjen je paši predvsem goveje in konjske živine ter drobnice.

Na teh območjih je potrebna navzočnost človeka, katerega imenujemo pastir.

ČAS

Paša se nad gozdno mejo začne sredi julija in konča v začetku septembra.

Če se paša na teh področjih konča se krčevina v nekaj desetletjih povrne nazaj v gozd.

V visokih legah je rast gozda veliko počasnejša kot v nižini.

RASTLINE

Rastline so se zaradi paše na različne načine prilagodile:

- z rezervnimi popki
- s trnjem
- neužitnosti ali strupenosti
- z nadomeščanjem odgriznjenih poganjkov

Ta obrambni mehanizem so razvile že prej zaradi paše divjih živali, zato so imele takrat možnost za uspevanje samo hitro rastoče in pritlikave rastline.

Živalski iztrebki pospešujejo rast rastlin, saj nekatere potrebujejo več dušika.

VOLNATOGLAVI OSAD

Zraste od 40-140cm visoko. Je dvoletnica z debelo glavno korenino, cveti od julija do septembra, listi so togi, do srednje žile pernato deljeni, po zgornji strani temno zeleni in

dlakavi. Spodnji del je poraščen z belimi lasmi, robovi so pogosto nekoliko spodvihani. Listni roglji so suličasti in na vrhu zoženi v dolgo, bodečo, rumenkasto bodico. Listne žile so belkaste do svetlo rumene. Socvetje

predstavljajo koški, ki so 4-8 cm široki in posamični na vrhu stebelnih poganjkov. Ovojek je gosto in belkasto dlakav, njegovi listi pa so z dolgimi bodicami. Cvetovi so vsi cevast. Venčnih listov ima pet, dolgi so od 2-4 cm, so škrlatni in vijoličasti in v spodnjem delu zraščeni. Ima pet prašnikov. Te cvetove pa oprahujejo žuželke. Plodovi so dolgi od 4-6mm, s progastimi lisami.

1.

ALPSKA MOZINA

Visoka je od 30-80 cm, je dokaj pritlična rastlina, cveti od julija do septembra, je trajnica z razvejanimi stebli. Listi so pritlični, dolgopecljati, celi, trikotni do jajčasti, na dnu globoko srčasti na vrhu pogosto neenakomerno zarezani. Steblni listi so sedeči ali zelo kratko pecljati, so globoko narezani. Cvetovi so v valjastih glavicah, obdajajo in po dolžini jih presegajo modrikasti in pernato deljeni ovršni listi z resastimi listnimi roglji. Ima pet časnih rogljev, skupaj z resami so dolgi 2-4 mm, ima pet venčnih listov, ki so manjši od časnih listov. Prav tako ima 5 prašnikov, katerih je plodnica podrasla. To rastlino oprahujejo žuželke, plodovi so pokovci, ki razpadejo v dve enosemnsko delna plodiča, ki imata neizrazito vzdolžna rebra z luskami.

2.

ŽIVALI

VRISKARICA

Je vrabčje velikosti, sta oba spola ženski in moški zgoraj sivo rjava, poleti je komaj pozimi pa spodaj izrazito pikčasta. Noge ima temne. Je delna selivka, poje s preže ali v vodoravnem pevskem letu. Hrani se z majhnim žuželkami in semenjem. Gnezdi od maja do junija in ima talno gnezdje. Izvali v 14 do 16 dneh. Običajno ima 4 do 5 mladičev, ki se osamosvojijo po 14 do 16 dneh.

KOZOROG

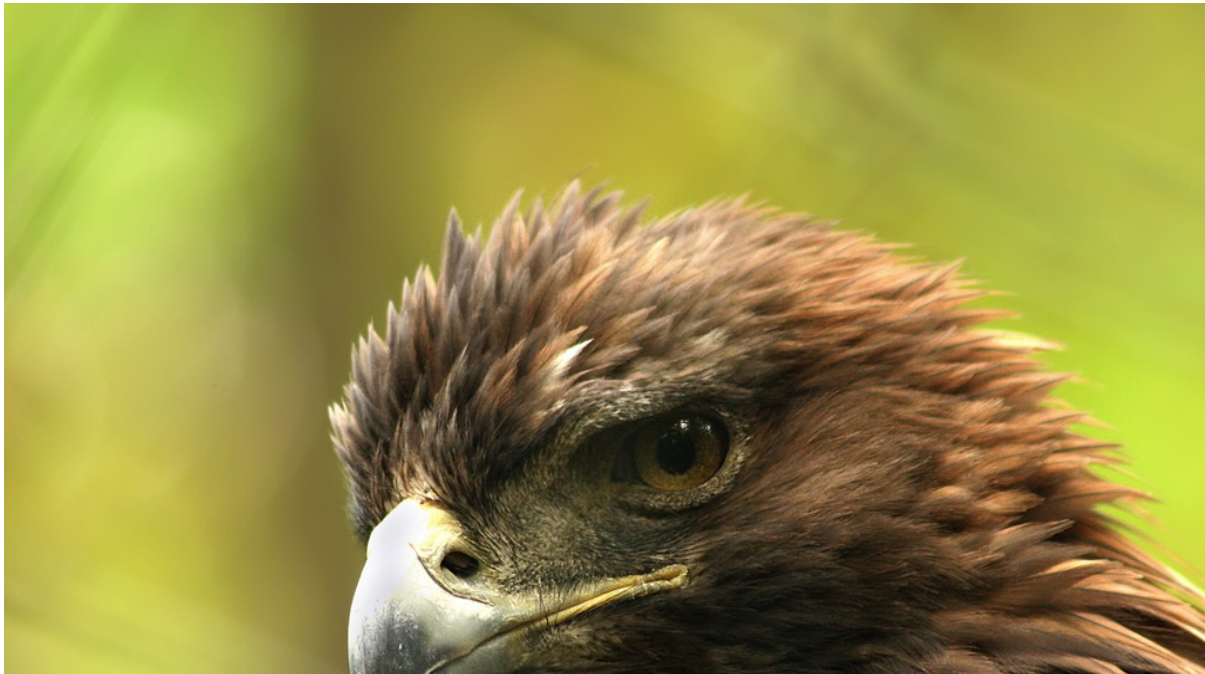
Je večji od koze, poleti je rdečkasto siv, pozimi rumeno rjav. Rogova pri moških so velika, lokasta, pri ženskah kratka in ozkoroba. Aktivna je podnevi izvrstno pleza in skače po skalovju. Hrani se s travo, mahom, lišajem in listjem. Pari si v novembru ali decembru. Brejost traja 21-23 tednov, skotita se 1-2 mladiča. Doba dojenja traja 6 mesecev. Starost kozoroga določimo po obročkih na rogovju, vsak obroček pomeni eno leto, v mladosti raste rogovje hitreje, v starosti pa se rast upočasni. Najpogostejša umrljivost kozoroga je zaradi garavosti in zdrsa iz skalovja. Kozorog je zaščitena žival in je lov prepovedan oziroma je dovoljen samo s strani ministrstva.

3.

PLANINSKI OREL

Je temno rjav z zlato rjavim zgornjim delom glave, rep je srednje dolg, konice peruti pahljačaste, med letom ukrivljene navzgor. Med lovom jadra. Na plen se spusti z velike višine. Redko se oglašča. Gnezdi med marcem in avgustom. Mogočno gnezdo ima v skalni steni v kateri je več let. Pari in živi z eno partnerico. Mladiči se izvalijo v 40-45 dneh, izvalita se 2 mladiča, ki poletita po 75-80 dneh.

4.

OGROŽENOST

Te krčevine ogroža gnojenje z umetnimi gnojili. To škodi pašniku kot njegovi biocenozi in uporabnikom mlečnih izdelkov. S tem postajajo nesmiselna prizadevanja za vso živinorejo, kmetijstvo in zdravo prehrano.

5.